

ROZHODNUTIE KOMISIE

zo 14. apríla 2011,

ktorým sa predlžuje prechodné obdobie týkajúce sa nadobúdania poľnohospodárskej pôdy na Slovensku

(Text s významom pre EHP)

(2011/241/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o prístupí Českej republiky, Estónska, Cypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Poľska, Slovinska a Slovenska,

so zreteľom na Akt o prístupí Českej republiky, Estónska, Cypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Poľska, Slovinska a Slovenska, a najmä na kapitolu 3 prílohy XIV k tomuto aktu,

so zreteľom na žiadosť Slovenska,

keďže:

- (1) V akte o prístupí z roku 2003 sa ustanovuje, že Slovensko môže na základe podmienok, ktoré sú v ňom stanovené, ponechať v období siedmich rokov odo dňa prístupia, ktoré sa skončí 30. apríla 2011, v platnosti zákazy týkajúce sa nadobúdania poľnohospodárskej pôdy fyzickými a právnickými osobami z ostatných členských štátov EÚ, ktoré ani nemajú sídlo, ani nie sú registrované, ani nemajú pobočku alebo sprostredkovateľa na Slovensku. Ide o dočasnú výnimku týkajúcu sa voľného pohybu kapitálu, ktorý zaručujú články 63 až 66 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Toto prechodné obdobie sa môže predĺžiť iba raz, a to maximálne o tri roky.
- (2) Dňa 20. januára 2011 Slovensko požiadalo o predĺženie prechodného obdobia týkajúceho sa nadobúdania poľnohospodárskej pôdy o tri roky.
- (3) Hlavným dôvodom prechodného obdobia bola potreba chrániť sociálno-ekonomické podmienky poľnohospodárskych činností v dôsledku zavedenia jednotného trhu a prechodu na spoločnú poľnohospodársku politiku na Slovensku. Jeho cieľom bolo najmä zohľadniť obavy týkajúce sa možného vplyvu liberalizácie nadobúdania poľnohospodárskej pôdy na odvetvie poľnohospodárstva v dôsledku počiatkových veľkých rozdielov v cenách pôdy a v príjmoch v porovnaní s Belgickom, Dánskom, Fínskom, Francúzskom, Gréckom, Holandskom, Írskom, Luxemburskom, Nemeckom, Portugalskom, Rakúskom, Spojeným kráľovstvom, Španielskom, Švédskom a Talianskom (ďalej len „EÚ 15“). Cieľom prechodného obdobia bolo aj uľahčiť poľnohospodárom proces reštitúcií a privatizácie poľnohospodárskej pôdy. Komisia vo svojej správe zo 16. júla 2008 o preskúmaní prechodných opatrení týkajúcich sa získavania poľnohospodárskych nehnuteľností stanovených v zmluve o prístupí z roku 2003 (ďalej len „strednodobé preskúmanie“) už

zdôraznila význam dokončenia tejto poľnohospodárskej reformy do konca plánovaného prechodného obdobia ⁽¹⁾.

- (4) Na základe údajov, ktoré sú k dispozícii Eurostatu, sú ceny poľnohospodárskej pôdy na Slovensku nižšie ako ceny poľnohospodárskej pôdy v EÚ. Úplná konvergencia predajných cien poľnohospodárskej pôdy sa ani neočakávala, ani nepovažovala za nevyhnutnú podmienku na ukončenie prechodného obdobia. Napriek tomu sú rozdiely v cenách poľnohospodárskej pôdy medzi Slovenskom a krajinami EÚ 15 také značné, že môžu byť prekážkou v hladkom pokroku smerom k cenovej konvergencii. Významné je aj riziko špekulatívnych činností s pôdou, ktorá má nízku hodnotu.
- (5) Podobne ako je to pri úrovniach cien poľnohospodárskej pôdy, z údajov Eurostatu vyplýva aj to, že rozdiel v HDP na obyvateľa v štandardoch kúpnej sily medzi Slovenskom a EÚ 15 stále pretrváva. V pomere ku kúpnej sile na Slovensku sú teda existujúce ceny poľnohospodárskej pôdy vysoké.
- (6) Podľa Eurostatu je štruktúra vlastníctva pôdy na Slovensku charakteristická prevahou malých rodinných poľnohospodárskych podnikov s rozlohou menej ako 2 ha, ktoré zväčša nie sú trhovo zamerané. Proces konsolidácie týchto malých poľnohospodárskych podnikov je veľmi pomalý a priemerný podiel využívanej poľnohospodárskej plochy v poľnohospodárskom podniku menšom ako 2 ha sa v období rokov 2001 až 2007 zvýšil z 0,5 ha na 0,6 ha. Aj keď iba 4,56 % z celkového počtu pracovníkov pracuje v poľnohospodárstve, takmer polovica obyvateľstva žije na vidieku. Podľa slovenských orgánov mnohé poľnohospodárske pozemky, ktoré sú v súkromnom vlastníctve, sa neobrábajú.
- (7) Konsolidácii poľnohospodárskej pôdy zároveň bráni nedokončený proces reštitúcií vlastníckych práv v dôsledku neurovnaných prebiehajúcich sporov. Vyše 360 000 ha súkromnej poľnohospodárskej pôdy zároveň spravuje Slovenský pozemkový fond, a to až do identifikácie zákonných vlastníkov. Približne 130 000 ha štátom vlastnenej poľnohospodárskej pôdy ostáva v správe Slovenského pozemkového fondu. Tieto pozemky spolu s pozemkami, okolo ktorých existuje neistá právna situácia, predstavujú takmer štvrtinu celkovej plochy poľnohospodárskej pôdy v Slovenskej republike. Nejasnosť vlastníckych práv nevyhnutným spôsobom bráni transakciám s pôdou a konsolidácii poľnohospodárskych pozemkov. Fragmentácia pôdy na druhej strane ďalej prispieva k nižšej konkurencieschopnosti a vytvára poľnohospodárske podniky, ktoré sa menej orientujú na trh.

⁽¹⁾ KOM(2008) 461 v konečnom znení, 16. júl 2008.

- (8) Vzhľadom na to možno spolu so slovenskými orgánmi predpokladať, že zrušenie obmedzení 1. mája 2011 by vyvolalo tlak na ceny pôdy na Slovensku. Preto existuje hrozba vážneho narušenia slovenského trhu s poľnohospodárskou pôdou po skončení prechodného obdobia.
- (9) Preto by sa malo povoliť predĺženie prechodného obdobia o tri roky v zmysle kapitoly 3 prílohy XIV k aktu o prístupení z roku 2003.
- (10) Aby sa trh úplne pripravil na liberalizáciu, je aj v nepriaznivej hospodárskej situácii naďalej nanajvýš dôležité podporovať zlepšovanie faktorov, ako sú možnosti získania úverov a poistenia pre poľnohospodárov a dokončenie reformy poľnohospodárstva počas prechodného obdobia, ako už bolo zdôraznené v strednodobom preskúmaní.
- (11) Keďže otvorený jednotný trh bol vždy základom európskej prosperity, zvýšený prísun zahraničného kapitálu by znamenal potenciálne prínosy aj pre poľnohospodársky trh na Slovensku. Ako sa zdôrazňuje v strednodobom preskúmaní z roku 2008, zahraničné investície do odvetvia poľnohospodárstva by takisto mohli mať výrazný dlhodobý vplyv na poskytovanie kapitálu a know-how, fungovanie trhov s pôdou a poľnohospodársku produktivitu. Postupné uvoľňovanie obmedzení zahraničného vlastníctva v prechodnom

období by takisto prispelo k príprave trhu na úplnú liberalizáciu.

- (12) Z dôvodu právnej istoty a s cieľom zabrániť právnemu vákuu vo vnútroštátnom právnom systéme Slovenska po skončení súčasného prechodného obdobia by toto rozhodnutie malo nadobudnúť účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Prechodné obdobie týkajúce sa nadobúdania poľnohospodárskej pôdy na Slovensku uvedené v kapitole 3 prílohy XIV k aktu o prístupení z roku 2003 sa predlžuje do 30. apríla 2014.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 14. apríla 2011

Za Komisiu
predseda
José Manuel BARROSO